

Sílvia Soler

Un any i mig

SÍLVIA SOLER
UN ANY
I MIG

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: FEBRER DEL 2015
© SÍLVIA SOLER, 2015
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
CARRER PEDRO I PONS, 9-11, 11A PLANTA - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-1946-8
DIPÒSIT LEGAL: B. 5-2015
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA
IMPRÈS A: ROMANYÀ VALLS

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

Índex

HIVERN	11
De vegades el fred és a dins	61
PRIMAVERA	63
Enllà dels vidres	105
ESTIU	109
La llum sembla més clara	149
TARDOR	153
Entre llençols	189
HIVERN	193
El cos es queixa	229
PRIMAVERA	233
La rajola que balla	265
Retrat de família	349

Centenars de minúscules hostilitats matrimoniales. Segons quins dies, mira enrere i veu això: centenars de minúscules hostilitats matrimoniales. Silencis petits i molestos com pedres a dins la sabata i mirades de reüll, fulminants o desdenyoses; abraçades d'esma, petons sense ganes, holes desmenjats, adéus sense pena.

Quaranta anys de convivència amb algun sotrac important, entre setmanes i setmanes de bonança enfilades amb el fil de la quotidianitat. Un afecte pres, quallat pel temps i la confiança. Amb sexe apassionat, de vegades. I amb amor sense passió, unes altres. I amb sexe sense amor també algun cop. Amb gestos tendres i converses tracades. I amb moltes, centenars de minúscules hostilitats matrimoniales.

De vegades les sent com una xarxa de seguretat: si el seu matrimoni ha tolerat tot allò, si ha resistit, potser vol dir que la relació és a prova de bomba. De vegades, en canvi, la xarxa li cau al damunt i l'empresona. Tots dos proven de desfer-se'n, però no com lluitarien per treure's del damunt una biga de ferro o una gran pedra de formi-

gó. La xarxa no els aixafa ni els priva de respirar. Només és enutjosa, terriblement enutjosa.

Quan arriba el temps, la Tina compra mimosa, una bona brancada, i la posa en aquell gerro de boca ampla que va heretar de la seva àvia, damunt de la taula del menjador. El groc encén tota l'estança i l'olor es vessa, primer delicadament, després més espessa, fins a posseir tota la casa.

Sap que en Jaume detesta la flaire de la mimosa. Que la troba embafadora, que diu que l'ofèn fins a marejar-lo. El pot imaginar arrufant el nas quan passa a prop del ramell groc. Espera el retret, però el retret no arriba. La irritació de la Tina puja un grau: s'estimaria més que ho digués en veu alta, llavors ella podria dir que només és un cop l'any, que no la privi d'aquest plaer. Que sigui generós.

La Tina contempla, cofoia, aquesta habitació il·luminada per una claror groga que abans no hi era. La mimosa. La caoba de la calaixera resplendeix, la vànova lleugera que protegeix el sofà sembla més clara. Mira el seu home, assegut a la butaca, llegint el diari emmurriat, i troba que la llum groga l'afavoreix i que s'hauria de retallar els pèls de les celles.

—Vindràs a l'aeroport, demà? —pregunta ella i, sense adonar-se'n, fa una respiració profunda i sent el perfum de la mimosa que se li enfila pel nas.

—No puc, ja l'hi vaig dir a la Berta. —Ell també nota, molest, l'enèsima bafarada d'olor.

—D'acord, doncs m'enduc el cotxe, eh?

—Sí, sí, és clar, ja hi compto.

Segurament, pensa la Tina, en Jaume es pregunta en silenci per què la seva dona s'entesta a molestar-lo, si hi ha alguna raó oculta que l'empenyi a posar mimosa al menjador, quan sap que ell no pot suportar-ne l'olor.

Potser pensa que és una venjança. Podria dir-li: Que no m'estimes? Per què actues com si jo no existís, com si no t'hagués dit mai que aquesta olor dolça em fastigueja? Però segurament el seu home pensa que no n'hi ha per tant. Que la mimosa es pansirà d'aquí a quatre dies i ja estarà passat. Una pedreta més, minúscula, a la sabata. Al cap d'una setmana ja no la notarà, és rodoneta, polida, molt poqueta cosa.

Anirà a parar a la capsa de les minúscules hostilitats matrimonials. S'afegeix a la pila discretament i es confon amb totes les altres.

És una collecció que no té cap valor, potser valdria més llençar-la. De fet, cap dels dos se'n recorda mai d'aquesta capsa plena a vessar. No és que tinguin interès a guardar-la —ni la Tina ni en Jaume són rancuniosos—, simplement s'ha anat quedant allà, al fons de tot de l'altell de l'armari. Potser, només potser, si algun dia la seva relació es trenqués, anirien a buscar la capsa, l'obririen i es llançarien a la cara les pedretes minúscules fins a quedar-se ben descansats.

La filla marxa demà a viure en un altre país i el seu pare troba que té alguna cosa a fer més important que dir-li adéu. Segur que ells dos ja ho han parlat. I segur, n'està convençuda, que a la Berta no li sap greu. A la Tina, en realitat, tampoc. S'estima més tornar sola, plorant tant com en tingui necessitat, sense haver de donar explicacions ni sentir el retret silenciós del seu home.

Si en Jaume pogués seguir-li el pensament, a la seva dona, just en aquest moment faria la seva intervenció: Doncs si a la Berta no li sap greu i a tu ja t'està bé, per què et molesta que no vingui? I la Tina respondria que més que molestar-la, ho troba estrany i que, en el fons, pensa que ho fa per deixar-la en evidència, com a autoafirma-

ció en aquest paper de pare modern i comprensiu, que s'alegra que els seus fills volin i facin la seva pròpia vida. Que és el mateix que dir: No com la vostra mare, que us voldria sempre enganxats a les seves faldilles perquè no és prou generosa per entendre que ja no sou les seves criatures petites.

És molt probable que en Jaume hagi evitat anar a l'aeroport perquè li resulta difícil acomiadar-se de la seva filla, però encara és més probable que ni ell mateix ho reconegui i, per descomptat, mai no ho admetrà davant de la seva dona. També és possible que, malgrat tot, la Tina ho sàpiga, tot i que faci veure que no.

A hores d'ara, la Tina ho sap gairebé tot, de la seva família, i el que no sap ho intueix.

Això és, naturalment, el que ella es pensa.

L'últim que fa la Berta abans de tancar la porta del pis és mirar el mòbil. Res. El guarda a la butxaca i passeja, encara una vegada més, els ulls pel rebedor. Així, buit, sembla un altre pis. No hi reconeix res en absolut. Ja no sabria dir on era col·locada la lleixa de fusta on deixava les claus a l'entrar. Hi era tot just ahir. Hi ha estat deixant les claus durant els últims cinc anys, cada dia. Però ara no podria situar-la en aquesta paret blanca, bruta, buida, insuportable.

Torna a mirar el mòbil. En Martí vol crear un xat de germans. Pregunta quin nom hi posa: «Germans?». «Que imaginatiu», diu la Cèlia. En Roger suggereix «Diàspora»... Guarda el mòbil a la bossa i el sent xiular diverses vegades. La discussió serà llarga. Els coneix.

Fa un parell de passes vacil·lants pel passadís. No es resisteix a l'exercici temptador i masoquista de mirar el

pis buit un cop més. Si no recorda on era la lleixa de l'entrada, si no podria dir quin quadre hi havia en aquest rectangle de paret més clar, vol dir que tampoc no recordarà...? Però sí, això sí que ho recorda. La imatge li ha vingut al cap com si algú li hagués llançat un objecte a la cara, i l'impacte és dolorós. Recorda l'habitació, tan buida com ara, aquella primera nit, una manta a terra, i ells dos despullats al damunt.

Hauríem de trobar la manera de seleccionar els records segons els nostres desitjos o les nostres necessitats. Diuen que ja ho fem, que la memòria selectiva consisteix a esborrar els records negatius. Potser la seva memòria és tan estúpida que considera que aquella imatge de l'Èric i ella estimant-se en aquella habitació buida és un record bonic. No pot ser bonic si fa tant de mal. Aquell era el pis on havien de ser feliços. Hi havia una cambra petita que pensaven fer servir com a estudi mentre no arribessin nens. No van venir nens, no van ser feliços —o en ordre invers, tant se val— i ara el pis torna a ser buit.

Recula pel passadís, passant el palmell de la mà per la paret que l'Èric va pintar de color llima. Hi ha els forats allà on penjaven les seves fotografies, somriures esbata-nats en blanc i negre. No vol imaginar qui hi vindrà a viure, de quin color pintaran les parets, a quina habitació faran l'amor i si hi haurà un nadó que dormirà a la cambra petita. No vol pensar-hi però hi pensa. Ja veu els rínxols foscos i el llitet de baranes.

Mira per la finestra de la cambra petita. Veu el cotxe de la seva mare, que l'obliga a baixar. Surt del pis i tanca d'una revolada. A l'ascensor torna a agafar el mòbil amb la mateixa actitud que encén la cigarreta que fa sis (tot i que la nit abans havia decidit que deixava de fumar). Va

al Whatsapp de l'Èric. Última vegada que ha mirat la pantalla: 6.14. Despert de matinada. Per què ha sortit? Per què s'ha llevat d'hora? O per què no pot dormir? Es proposa per enèsima vegada no mirar més el seu Wp. O potser hauria d'eliminar directament el seu telèfon de l'agenda de contactes. Ja no hi haurà motiu per trucar-li. Ni ara, ni en endavant. Una llàgrima impertinent li llisca per la galta esquerra. Se l'eixuga mentre assaja un somriure per a la seva mare, que l'espera al volant del seu petit cotxe verd.

Puja. Bon dia, mare, gràcies per portar-me a l'aeroport, i el cotxe arrenca. Jura que el gest que fa és involuntari, que el cervell no ha emès cap indicació al cap perquè es giri cap a l'esquerra, inclinant-se una mica, fins que els ulls —que també han actuat per lliure— poden veure un instant, fugaçment, la finestra despallada de la seva habitació, la persiana a mig camí. Un cop més el seu cervell estabornit no activa res, però la seva memòria comença a treballar automàticament, com aquells aparells que, de tan vells, funcionen anàrquicament, sense que ningú els connecti, com la ranera de la mort que diuen que reviscola momentàniament els moribunds.

I es recorda tornant a casa, al migdia, buscant l'ombra, o millor encara, al vespre, quan s'acaba d'encendre l'enllumenat públic i el carrer fa el cagadubtes entre el dia i la foscor. Veu la seva silueta —sempre massa rodona per al seu gust—, el caminar alegre, gairebé com si de tant en tant fes un petit pas de ball, la cabellera vermella gronxant-se ara cap a una banda, ara cap a l'altra. I tot d'una passa de veure's des de fora a veure el carrer des dels seus ulls, i com s'acosta a casa seva, com alça la mirada des de l'altra vorera perquè sap què veurà. Veurà el rectangle de llum de la finestra de la seva cambra, la cortina voleiant,

lleugera com un vel de núvia, i sap que l'Èric ja és a casa, perquè el primer que fa quan hi arriba és obrir la finestra, tant li fa que sigui hivern, vull aire fresc, que la nit entri a casa.

La seva mare condueix en silenci, com si sabés que el seu cervell ha decidit declarar-se en vaga i no controlar el seu coll, ni els seus ulls, ni la seva memòria. I ella recorda vivament —no, la sent, la torna a sentir— aquella eufòria petita però enèrgica que li naixia a dins del pit de saber que ell ja era a casa. Aquell somriure que se li enfilava pel coll fins a instal·lar-se còmodament als llavis. Aquell batec un xic més accelerat que pressentia l'abraçada. I ella, la Berta, feliç i protegida a dins de la cova. La cova de la cambra a dins de la cova de la casa. La cova de l'abraçada a dins de la cova de la cambra. Seguretat infinita.

—Ja dus el bitllet d'avió?

—És clar, mare.

—I el carnet?

—Sí, mare. Escolta, no cal que aparquis, eh? T'atures un segon davant de la terminal i baixo.

—Però, filla...

—De veritat que no cal, m'ho estimo més així. Mira, aquí mateix. Un petó. I gràcies! Et trucaré... adéu!

Sona un clàxon darrere seu i la Tina mira pel retrovisor. Quina pressa tens?! Aprofita el mirall per arreglar-se els cabells —blancs, curts, cargolats— i el del cotxe del darrere torna a fer sonar el clàxon. El sent com si fos el bruel d'una bèstia, potser una cabra salvatge, llarg i insidiós, provocatiu. La Tina torna a clavar els ulls al retrovisor i llavors fa un gest que no havia fet mai. Aixeca el dit anular. Després posa la primera i comença a circular. Sempre

hi ha d'haver una primera vegada, pensa. Dubta si ha aixecat el dit que toca, és l'anular? El cas és que el gest li ha servit per descarregar una petita part d'aquesta ira que fa dies que acumula. S'imagina l'interior del pit ple d'ampolletes transparents, col·locades l'una al costat de l'altra, com si fossin tubs d'assaig en un laboratori. Amb cada enrabiada, amb cada disgust, s'omple una ampolleta amb un líquid espès i fosc com la sang d'una persona vella. D'on ho ha tret que la sang es fa fosca i espessa amb els anys? Potser s'ho ha inventat. No es tracta de ser vella —que també ho és, aviat en farà seixanta-dos—, es tracta de ser vella i estar emprenyada, de sentir-se tractada injustament, de no poder pair que els teus plans s'han espatllat, que la teva vida no serà com et figuraves. Potser, ara pensa, ha perdut el temps —els anys— esperant aquesta vida imaginada que mai no serà com es pensava.

Aquesta és la tercera vegada que acomiada un fill a l'aeroport. No hi ha dret. (I el seu home a casa, tan tranquil.) El fill gran, en Martí, va marxar fa vuit mesos a la quinta forca, al Canadà. Diu que vindrà un cop l'any. Què et sembla? Un cop l'any! La segona avui vola cap a París. La tercera, la Cèlia, ai, la Cèlia... és a Mallorca. No és lluny, però hi ha el mar enmig. I la filla, pel que sembla, no té gaires ganes de travessar-lo. Ha vingut tres vegades en dos anys.

I en el fill petit no vol ni pensar-hi.

No hi ha dret, home, no hi ha dret. Tingues fills, cria'ls, educa'ls, fes-los estudiar, sobretot, que puguin ser independents i construir la seva pròpia vida. I resulta que decideixen construir la seva vida... a l'altra banda de món, ben lluny d'aquí.

I mentrestant, ella, a jubilar-se abans d'hora, si us plau per força. Res a fer en tot el dia: la situació que havia

desitjat, per poder gaudir finalment dels fills, potser dels néts. Però resulta que els fills no hi són. I si té néts, no els podrà veure si no és a la pantalleta de l'ordinador. Ja ho veus, Tina. I en Jaume a casa, fent mala cara perquè ella compra mimosa.

Condueix a batzegades, enfadada, desconcertada perquè per primera vegada es veu impotent per arreglar el que no li agrada. És una dona expeditiva, amb una gran força de voluntat i una envejable capacitat de seducció. Està acostumada a aconseguir el que vol. Sap com fer-ho. Ho ha fet cent vegades, mil. A casa i a la feina. Mou les peces fins a trobar la jugada que ho resoldrà tot, l'escac i mat. Però aquest cop no. Els seus plans se n'han anat a fer punyetes, tan ben dissenyats, tot tan ben planificat: treballar i treballar fins a arribar a la jubilació, omplir-se de vida, rebre reconeixements, guanyar diners, donar-ho tot. I, aleshores, quan les forces ja anessin de baixa, concentrar-se en el seu gran projecte, la rehabilitació de La Boscana, la casa dels avantpassats, la casa dels seus estius, la casa on la Berta va saber que és al·lèrgica a les picades d'abella, la casa on van engendrar en Roger, la casa on la Cèlia plorava quan la buguenvíllia es va posar malalta —un matí va aparèixer plena d'unes taquetes blanques i enganxoses—, la casa dels records i la casa del seu futur, plena un altre cop de veus de criatura, amb una sala gran on cabés una taula enorme. Ho havia calculat: amb quatre fills, el més lògic és que arribessin a tenir una gran família, potser arribarien a ser prop de vint. Havia de ser una taula molt llarga, segur que la trobaria en un antiquari de la Bisbal, aquelles taules de fusta de noguera, fosques i sòlides, que omplen l'estança i donen personalitat a la casa.

Ha vist tantes vegades en la seva imaginació aquesta

taula llarga i noble, plena a vessar de menjar, amb tota la família asseguda compartint rialles i conversa! Fa un parell de mesos que va començar a treballar en el projecte de rehabilitació, però ara que la Berta també se n'ha anat ja no en té ganes. Volia fer una casa còmoda, que barrengés amb elegància la modernitat i els vestigis del passat. Amb molta llum. I molt de lloc per dormir. I una taula enorme. Una casa on capiguem tots, aquesta era la prioritat.

Tots?

La pregunta maliciosa l'enxampa aparcant davant de casa. Atura el motor fent-se la il·lusió que d'aquesta manera desconnectarà del pensament obsessiu que l'ha acompanyat durant el viatge. Abans de sortir del cotxe, mira qui li acaba d'enviar un missatge al mòbil.

En Martí: «Ha marxat la Berta? Com estàs?».

Li agafen ganes de contestar: A tu què et sembla, fill? Doncs enfadada, trista, enrabiada, abatuda. Però no ho fa. Fa una ràpida ullada al retrovisor, s'arregla els cabells, i escriu: «Ja vola cap a París. Tot bé, no pateixis».

En Martí no pot evitar un somriure quan llegeix la resposta de la seva mare. Tot bé? Sí, segur. Deu treure foc pels queixals. La coneix com si l'hagués parit. La paradoxa el fa somriure i escriu: «Collons, mare, que ens coneixem!». La resposta de la Tina arriba de seguida: «Quina hora és?». Tot d'una ha recordat la diferència horària amb el Quebec. Martí: «Gairebé les tres». I la seva mare: «Doncs vés-te'n immediatament a dormir!».

És com si sentís la veu de la seva mare dient aquesta última frase imperativa, amb aquell to enèrgic que els atemoria quan eren petits i que, més endavant, van aprendre

a ridiculitzar. Però el cas és que la mare, realment, el coneix prou bé per saber que en Martí és un patidor. Pateix per la seva mare i pateix per la Berta, ara que comença l'aventura de viure lluny de casa. I per la Cèlia, ai, la Cèlia. I no cal dir per en Roger, que és el que menys accepta l'instint protector del germà gran.

La seva mare diu que en Martí té una mirada noble i oberta, com un horitzó. Els seus germans hi fan broma i asseguren que hi fa molt l'amplitud del front, un espai alliberat i desèrtic... coses així. Les dues coses són certes: en Martí té els ulls grans i separats, clars, a mig camí entre el verd i l'ambre i sempre semblen plens de llum. I té un front ample que, amb els anys, ha anat fent passes enrere fins a deixar pràcticament tot el crani al descobert. La calvície precoç va amargar-li la vida durant un parell d'anys. Quan en va fer trenta es va rapar els quatre pèls que sobreviuen, com nàufrags en una illa deserta, i va assumir una nova imatge, que incorporava una barba retallada semblant a la del seu pare, però més fosca.

I en Martí, home de somriure fàcil, en dibuixa un altre, el quart. Se'n fot d'ell mateix, que quan va marxar a viure a l'altra banda del món, ara fa vuit mesos, va creure ingènuament que allunyant-se de la seva família podria deixar enrere aquest excés de responsabilitat. Cony, els seus germans són persones adultes i ja no cal que exercixi el paper de germà gran! Però tothom sap, i en Martí també, que no és fàcil desempallegar-se dels rols que assumim o ens endossen a la nostra família. Encara se sent responsable dels seus germans, com quan anaven a jugar vora el riu, als estius, i l'avi li deia i li repetia que en tingués cura, que ell era el gran.

Però i la mare? Per què carai s'havia de sentir responsable d'una dona que sempre s'ha mostrat valenta, auto-

suficient i decidida, aquesta mare que encara és capaç de donar-li ordres, ara que en Martí té trenta-sis anys i viu en un altre continent? Aquesta mare que ho vol saber tot, que es fica on no la demanen, pesadíssima, aquesta mare omnipresent i abassegadora, que es troba a faltar quan ets lluny i la vols lluny quan tornes.

Ara no l'enyora tant. Des de fa cinc setmanes. Des que la Nicole va començar a quedar-se a dormir. Mai no li ha agradat dormir sol, però ho feia, és clar, quin remei. La majoria de les dones que coneix interpreten el fet de dormir junts com un pas endavant per consolidar la relació. I ell, fins ara, mai no havia tingut el desig de consolidar cap relació. I aquesta actitud —que la seva mare li retreu i de la qual els seus germans s'enfoten— és la que va fer possible que ara fa vuit mesos pogués dir un sí rotund i sense recança a l'oferta de feina del despatx d'arquitectes Villiers-Berthelot, de Mont-real.

La Nicole es va quedar a dormir la primera vegada que va posar els peus a casa seva. Ell no va tenir el cap per pensar com s'interpretaria aquella circumstància l'endemà al matí. Es va despertar de matinada, quan ella sortia del llit. Vull passar per casa abans d'obrir, va xiuxiuejar. La Nicole regentava, amb una amiga, el petit bar restaurant on en Martí esmorzava la majoria dels dies. Era just davant del despatx d'arquitectura.

La va observar mentre es vestia, i la contemplació va durar una estona perquè, a l'hivern quebequès, cal posar-se moltes peces de roba abans de sortir al carrer de matinada. I quan aquella dona alta i rossa, abrigada fins al nas, es va acostar a fer-li un petó, en Martí va sentir com una mena d'ofec de pensar que se n'anava. Ens veurem al vespre?, va preguntar, i ella va fer que sí amb el cap, obrint un gran somriure. Se'n podia fiar? El cor li feia pampallugues.

Mira el rellotge. Dos quarts de quatre de la matinalda. Els seus germans no saben que el cor li fa pampallugues. Els seus pares tampoc. Els costaria de creure-ho. El consideren al·lèrgic al compromís, fa temps que la seva dificultat (o aversió) per tenir parella estable és motiu de broma a casa seva. Els agradarà la Nicole? I tot d'una s'adona que no ha fet servir el condicional, els agradaria. Ha fet servir el futur simple, agradarà. Com si fos simple...! Ja veu que no s'adormirà. Està massa desvetllat. Agafa el mòbil i busca el grup Diàspora al Wp i, abans d'escriure res, s'adona que des que l'han creat la seva germana Cèlia no hi ha entrat per a res. L'amoïna, la Cèlia. Els amoïna a tots. La senten distant i cap d'ells no és capaç de dir si deu ser feliç. Sempre ha sigut esquerpa, però el seu aïllament ha anat creixent els últims mesos, des que viu a Mallorca. Com si l'illa s'hagués ficat a dins seu, pensa en Martí.

Finalment surt del llit i s'asseu a l'ordinador. Potser si li escriu un correu es veurà més obligada a contestar...

Ei, Cèlia, petita Mowgli, com anem? Fa dies que no sé res de tu. Saps que la Berta ja ha marxat a París, oi? Ara a veure com ho porta la mare, això de tenir-nos tots tres lluny... Oi que li escriuràs o li trucaràs?

I a tu, com et va? No expliques gaire cosa! Encara fas immersió? I la feina? Jo treballo com un negre, però m'agrada, i tinc també altres raons per ser feliç. Ja en parlarem. Una abraçada i saluda l'Héctor de part meva.

Torna al llit una mica més tranquil. Tanca els ulls i veu el rostre de la seva germana, els ulls negres, la pell clara, el rictus dur. Somriu poc, la Cèlia. De petita tampoc no somreia gaire. Era una nena... feréstega. Per això

li diuen Mowgli. Per això i perquè durant l'estiu sempre corria descalça. S'enfilava als arbres, es banyava al riu quan l'aigua era gelada, es ficava entre els matolls sense por de les ortigues, agafava les granotes i els llimacs, s'escarrinxava la pell, se li clavaven punxes a la planta del peu i ella mai no es queixava, mai tenia por ni res li feia fàstic. Com un nen salvatge. Com si s'hagués criat amb els llops.

—La posidònia oceànica viu als fons marins, on forma praderies enormes —segur que n'heu vist fent *snorkel*— com si fossin camps de blat o d'herbes altes. El blat verd balla amb el vent, i la posidònia amb les onades. Quan aquestes plantes es moren, les fulles van surant i s'acumulen a la platja. En diem simplement algues... i ens fan una mica de fàstic, oi? Veniu, mireu aquesta fotografia: quan veieu una bola de fibra com aquesta en una platja, vol dir que a prop hi ha una praderia de posidònia.

Els nois i les noies s'acosten al plafó de fotografies. La Cèlia observa els colls llargs i estirats cap endavant, els ulls rodons, els moviments nerviosos, i li ve al cap aquell estiu que, passejant pel bosc, es va topar de cara amb un grup de daines. Els adolescents li fan pensar en les daines: gràcils però una mica descoordinats, curiosos però espantadissos, inofensius però una mica inquietants.

Si aquella vegada que va tenir un retard de la regla, quan tenia disset anys, s'hagués quedat embarassada, en tindria un com aquests. No pot imaginar-se fent de mare. La Berta, en canvi, ha tingut cara de mare des que eren petites. Jugaven a nines i la Cèlia no hi tenia traça. No sabia com bressolar els nadons, la pinta se li enredava al cabell de les Nancys, no tenia imaginació per inventar jocs o històries. La Berta sí. La Berta donava biberons,

canviava bolquers, renyava, disfressava les nines, les feia parlar: Aquesta era la mestra i es deia Flora, sempre anava molt elegant i era molt simpàtica. Sempre en imperfect d'indicatiu, que és el temps verbal que es fa servir als contes: La mare feia el sopar i les filles paraven la taula, deia. La Berta enraonava i enraonava, donava instruccions, corregia, donava per acabat el joc. I ella, la Cèlia, obeïa dòcilment. Era la germana petita, es portaven quatre anys, però no era una qüestió d'edat. La Berta sabia jugar a nines i ella no. La Berta era —és— creativa i espontània, tot ho fa divertit. Però no és mare... encara.

—Podem anar a veure els peixos?

Una de les daines, una noia d'ulls clars i clots a les galtes, l'ha fet tornar. No està jugant a nines amb la Berta ni passejant pel bosc. Té trenta-un anys i està treballant, fent de guia del Museu de la Fauna i la Flora Balear per a un grup d'alumnes de batxillerat.

—Els peixos, sí, i tant. Veniu.

I els parla de l'aladroc, llarg i cilíndric, amb el ventre blanc i platejat. Els assenyala. Aquest! Els explica que cal protegir segons quines espècies, com els aladrocs, que estan en perill d'extinció. Aquest és un goràs, veieu? Amb aquesta aleta dorsal, els costats platejats i la taca negra darrere el cap. I mireu, aquest és un déntol, també cal protegir-los. Es diuen així perquè tenen unes mandíbules fortes, plenes de dents, amb quatre canines molt desenvolupades. I els sards, les orades, els mabres... Els nois riuen quan anomena les bruixes i els capellans. Queden embadalits amb els cavallets de mar. Els explica que és la femella qui injecta els ous en el mascle, i el mascle els incuba durant quatre o cinc setmanes. És un fet inhabitual en el món animal, diu la Cèlia. I en l'humà, desgraciadament!,

diu la professora que acompanya el grup. La Cèlia i ella creuen una mirada de complicitat i tots riuen.

Quan acaba la visita d'aquest grup ja plega. Encara no són les set i va cap a casa agraïnt la passejada. Aquest gener s'està esforçant per endolcir les temperatures i ja veu ametllers florits i alguna mimosa que apunta el groc. La mimosa li fa pensar sempre en la seva mare. La recorda arribant a casa carregada amb brancades perfumades i veu el seu pare que arrufa el nas. Ell no suporta l'olor de la mimosa. Potser hauria de començar a pensar a anar-los a veure. Quan arribi a casa l'hi proposarà a l'Héctor. Ha de trobar la manera de dir-ho, simplement. Rumia. En Roger fa anys a l'abril, potser seria una bona excusa...

Ja és a prop de casa, girant a la dreta veurà el portal, però s'atura a la cantonada per contemplar el mar. Sap que quan giri per enfil·lar el seu carrer ja no el veurà.

Tant que somiava una casa des d'on es veiés el mar. Sempre va pensar que seria així, que no podia ser d'una altra manera, si vivia en una illa.

I al començament sí, veia una bona franja de blau des del primer pis on va viure, quan va arribar. Però era un pis molt petit; l'Héctor té raó, la caseta on ell viu, de planta baixa, és més còmoda. El mar ja el veus prou a la feina, li va dir l'Héctor. Acabaràs farta de mar. I sí, és veritat que té el mar present tota l'estona: quan fa les visites guiades al Museu, quan escriu articles per a la revista trimestral, quan elabora informes per als catàlegs d'espècies protegides o col·labora en els plans de gestió dels espais naturals. Però no era això el que ella s'imaginava. Ella necessita el mar: veure'l de prop, olorar-lo, mullar-se. Fa massa dies que no fa immersió. També l'hi dirà a l'Héctor. Però un altre dia, avui li vol parlar d'anar a veure els pares.